

ชื่อวิทยานิพนธ์ : รูปแบบการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามหลักพุทธธรรม
 ผู้วิจัย : นายสุรเสกข์ ผลบุญ
 ปริญญา : พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต (รัฐประศาสนศาสตร์)
 คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ :
 พระครูสังวรสุตกิจ, ผศ.ดร. พธ.บ., รป.ม., พธ.ด.(รัฐประศาสนศาสตร์)
 ดร.บุษกร วัฒนบุตร, ศศ.บ., นบ., พบ.ม., รป.ด.(รัฐประศาสนศาสตร์)
 วันสำเร็จการศึกษา : ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ๑) ศึกษาวิเคราะห์สภาพทั่วไปและปัญหาอุปสรรคในการจัดรูปแบบการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ๒) ศึกษาการบูรณาการหลักพุทธธรรมในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และ ๓) นำเสนอรูปแบบการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามหลักพุทธธรรม

ระเบียบวิธีวิจัยเป็นการวิจัยเชิงผสมวิธี ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ การวิจัยเชิงปริมาณเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ๓๔๗ คน สุ่มตัวอย่างแบบง่ายจากประชากร ๒,๖๓๓ คน โดยใช้สูตรของทาโร ยามาเน่ เครื่องมือเก็บข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพรรณนา ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิจัยเชิงคุณภาพมี ๒ ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ ๑ เก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน ๒๐ รูป/คน เลือกแบบเจาะจงจากผู้เชี่ยวชาญ เครื่องมือในการเก็บข้อมูล ได้แก่ แบบสัมภาษณ์เชิงลึก เก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์แบบตัวต่อตัว ขั้นตอนที่ ๒ เก็บข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์ตรง จำนวน ๒๑ รูป/คน ในกระบวนการเทคนิคเดลฟาย จำนวน ๓ รอบ ใช้การวิเคราะห์ทางสถิติโดยใช้ค่ามัธยฐาน และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ โดยพิจารณาคัดเลือกข้อที่มีค่ามัธยฐานตั้งแต่ ๓.๕๐ ขึ้นไป และมีค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ๑.๕๐ ลงมา วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพรรณนา

ผลการวิจัยพบว่า

๑) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้รับการสนับสนุนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และความร่วมมือสนับสนุนจากประชาชนในการจัดรูปแบบการบริหารจัดการ ประกอบด้วย การวางแผนการจัดกิจกรรมประจำวัน การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การส่งเสริมความเป็นกัลยาณมิตร และการบริหารทรัพยากร โดยมีเป้าหมายตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และการประกันคุณภาพตามแผนพัฒนาการศึกษา ซึ่งมีปัญหาอุปสรรคในการบริหารจัดการ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กคือ งบประมาณไม่เพียงพอ โดยปัญหาอุปสรรคดังกล่าวจะได้รับการสนับสนุน การแก้ไขจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และความร่วมมือสนับสนุนจากประชาชนเพื่อจัดรูปแบบการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ขับเคลื่อนไปยังเป้าหมายที่วางไว้

๒) แนวคิด ทฤษฎีและหลักพุทธธรรมในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามหลักพุทธธรรม ประกอบด้วย แนวคิด ทฤษฎีการวางแผน การจัดการองค์การและบุคลากร ความเป็นผู้นำ หลักการประเมินผล สามารถนำมาบูรณาการกับหลักไตรสิกขา ที่ประกอบด้วย หลักศีล หลักสมาธิ และหลักปัญญา นำมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในด้านกายภาพ

ด้านกิจกรรมพื้นฐานชีวิต ด้านการเรียนการสอน ด้านบรรยากาศและปฏิสัมพันธ์ และด้านการจัดการ จะเกิดการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่มีพฤติกรรมที่ดี จิตใจที่ดีงาม และปัญญา ความรู้ ความเข้าใจ อย่างมีเหตุผลตามหลักพุทธธรรม

๓) ผู้เชี่ยวชาญเดลฟายมีความเห็นต่อรูปแบบการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามหลัก พุทธธรรมว่า ควรยกระดับคุณภาพการวางแผนแบบมีส่วนร่วมให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง สามารถรับรู้ สัมผัส ปฏิบัติจริง ครอบคลุมกับพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และ สติปัญญา รวมทั้งควรเพิ่มสมรรถนะการจัดการองค์การและบุคลากรด้วยนวัตกรรมที่ทันสมัยให้มี ประสิทธิภาพ สร้างความเชื่อมั่น ความศรัทธา แรงจูงใจในการมีส่วนร่วมด้วยเทคนิควิธีที่ทันสมัย อย่างเป็นระบบ และพัฒนาระบบการประเมินผลให้มีประสิทธิภาพอย่างสมดุล มั่นคง ยั่งยืน และแก้ปัญหาได้จริงตามหลักพุทธธรรม

Dissertation Title : The Child Center Management Model Based on Buddhist Principles

Researcher : Mr. Surasek Ponboon

Degree : Doctor of Philosophy (Public Administration)

Dissertation Supervisory Committee:

Asst. Prof. Dr. Phrakhrusangwornsuthakit, B.A., M.P.A.,
Ph.D. (Public Administration)

Dr. Busakorn Watthanabut, B.A., LL.B., M.S., D.P.A.

Date of Graduation : 23 November 2015

Abstract

The Objectives of this research were to: 1. Analytically study the general context and problems of the child center management, 2. Study the Buddhist principles Integration for the child center management and 3. Propose a model for child center management according to buddhist principles.

Methodology was mixed methods between the qualitative and quantitative researches. The quantitative research collected data with questionnaires from 347 samples, derived from 2,633 populations using Taro Yamane's formula, analyzed data with the descriptive statistics; frequency, percentile, mean and standard deviation. The qualitative research collected data by two steps; step one, from 20 key informants, purposefully selected from experts. The tool used to collect data was the structured in-depth-interview scripts collecting data by face to face interviewing. Step two, data were collected by Delphi technique with 3 round data collection, selecting questions with quartile ranges from 3.50 and inter-quartile range lower than 1.50 and data were analyzed by descriptive interpretation.

The findings were as follows:

1) The Child Center got support from local administrative organizations and general public in management process, consisting of planning, daily activities, learning experiences enhancing, good friendship activities and personnel management to meet standard of the Child Centers and evaluation in line with educational development plan. The general context and problems the Child center

were that the budget supported from local administrative organizations and local people was not sufficient. But such problems were solved by the support from local administrative organizations and general public in order to manage the Child Development Center to meet the set target.

2) Concepts, theories and Buddhist Principles to manage the center were concepts, theories, planning, organizing staffing, leadership and evaluation which could be integrated with Tisikkha: Sila, precept, Samadhi, concentration and Panna wisdom to integrate with the management of the Child Center in the areas of physical structure, life experience activities, learning-teaching, atmosphere, relations and management. By this way the Child Center would be the center for good behavior, good mind, wisdom, knowledge, understanding and reasons according to the Buddhist Principles.

3) Delphi experts indicated that the management of the Child Centers should update the quality of participatory planning management should be practical and measurable, covering the physical, emotion, mental, social and wisdom. It should upgrade the capacities of organizations as well as that of personnel with new technology creating confidence, systematic motivation and participation with new, modern and efficiency proposed model for the child center according to Buddhadhamma was to up-grade the quality of participatory planning that was practical and manageable in reality, consisting of physical, emotional, mental social and intellectual development, including effective organizational and personnel management with new technology, development of the effective, balanced, stable, sustainable and could actually solve the problems according to Buddhist Principles.